

Shmonah Esreh prayer] bows five times in each prayer: at the beginning and end of the first blessing; at the beginning and end of the blessing of thanks [*modim* and *lechah naeh lehodot*]; and at the end, when he finishes the prayer, he bows and takes three steps backward. When he bows, he bids farewell [by bowing] to his left, and then to his right, and then he raises his head from bowing. When he makes the four bows, [i.e., the first blessing and at *modim*] he bows [his knees] at the word *baruch* [— blessed, and at *modim* in the latter case], and when he straightens up, he does so at God's name. To whom does this apply? To an ordinary person. But a high priest bows at the beginning of every blessing and at the end of every blessing. And the king, once he has bent over in the first [blessing], does not raise his head until he finishes his whole prayer. (2) Why does one bid farewell [by bowing] to his left first?

Because his left is the right side of whoever is facing him. In other words, when one stands before the king, he bows in farewell toward the king's right and then toward the king's left. And they [the Sages] established that one should take leave of prayer in the way that one takes leave of a king. (3) All of these bowings, one must bend until all the vertebrae of the spine protrude and he makes himself as a bow. But if he bends over a bit and it causes him discomfort, and he seems to be bowing as much as he can, he need not be concerned.

בְּכָל תְּפִלָּה וְתַפְלָה בְּבִרְכָה רִאשׁוֹנָה בְּתַחֲלָה וּבְסוּף. וּבְהוֹדִיָּה בְּתַחֲלָה וּבְסוּף וּבְשִׁגְמוֹר וְהַתְּפִלָּה כּוֹרַע וּפּוֹסֵעַ ג' פְּסִיעוֹת לְאַחֲרָיו. וּכְשֶׁהוּא כּוֹרַע נוֹתֵן שְׁלוֹם מִשְׁמָאל עֲצָמוֹ וְאַחַר כֵּף מִיְמִין עֲצָמוֹ וְאַחַר כֵּף מִגְּבִיָּה רִאשׁוֹ מִן הַכְּרִיעוֹת וּכְשֶׁהוּא כּוֹרַע בְּאַרְבַּע הַכְּרִיעוֹת כּוֹרַע בְּכַרְוֹף וּכְשֶׁהוּא זֹקֵף זֹקֵף בְּשֵׁם. בְּמַה דְּבָרִים אָמְוּרִים בְּהִדְיוֹט אָבֵל כִּהֵן גְּדוֹל כּוֹרַע בְּתַחֲלַת כָּל בְּרָכָה וּבְסוּף כָּל בְּרָכָה. וְהַמְלִיךְ כִּיּוֹן שֶׁשָּׁחָה כְּרִאשׁוֹנָה אֵינוֹ מִגְּבִיָּה רִאשׁוֹ עַד שִׁגְמוֹר כָּל תְּפִלָּתוֹ: ב וְלָמָּה נוֹתֵן שְׁלוֹם לְשְׁמָאלוֹ תַחֲלָה מִפְּנֵי שֶׁשְׁמָאלוֹ הוּא יְמִין שְׁכַנְגָד פְּנֵיו כְּלוֹמַר כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד לְפָנֵי הַמְּלִיךְ נוֹתֵן שְׁלוֹם לְיְמִין הַמְּלִיךְ וְאַחַר כֵּף לְשְׁמָאל הַמְּלִיךְ וְקִבְעוֹ שֶׁיִּפְטֹר מִן הַתְּפִלָּה כְּמוֹ שֶׁנִּפְטְרִין מִלְּפָנֵי הַמְּלִיךְ: ג כָּל הַכְּרִיעוֹת הָאֵלוֹ צְרִיף שֶׁיִּכְרַע בֵּהֵן עַד שֶׁיִּתְפַקְּקוּ כָּל חוּלְיוֹת שֶׁבְשִׁדְרָה וְיַעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּקֶשֶׁת וְאֵם שָׁחָה מְעַט וְצִיעַר עֲצָמוֹ וְנִרְאָה כְּכוֹרַע בְּכָל כַּחוֹ אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ:

BECHUKOTAI FOR THURSDAY

בחקתי ליום חמישי

TORAH

תורה

כיוון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

כד וְאֵהָךְ אָף אָנָּא עֲמִכּוֹן
בְּקִשְׁוִי וְאַלְקִי יִתְכוּן אָף אָנָּא
שְׁבַע עַל חוּבִיכוֹן: כה וְאֵתִי
עֲלִיכוֹן דְּקִטְלִין בְּחַרְבָּא

כד וְהִלַּכְתִּי אִי־אֲנִי עִמָּכֶם בְּקָרִי וְהִפִּיתִי
אֶתְכֶם גַּם־אֲנִי שְׁבַע עַל־חַטָּאתֵיכֶם:
כה וְהִבֵּאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נִקְמַת נִקְמַת־בְּרִית

(24) Then I too, shall treat you as happenstance. I shall again add seven [different] punishments for your [seven] sins: (25) I shall bring upon you a sword

RASHI

רש"י

(25) **The vengeance of a covenant** — [since] there is also a vengeance which is not

(כה) נִקְמַת־בְּרִית. וְיֵשׁ נִקְמַת שְׁאֵינוֹ בְּבְרִית, כְּדָרָךְ

of the covenant [i.e., not stated here in the Torah, such as those] in the manner of other

וַיִּתְּפָרְעוּן מִכּוֹן פְּרַעְנוֹתָא עַל
 דְּעִבְרִיתוֹן עַל פִּתְגְּמֵי אוּרִיתָא
 וְתִתְכַנְשׁוֹן לְקְרוּיִכוֹן וְאַגְרֵי
 מוֹתָנָא בִּינִיכוֹן וְתִתְמַסְרוֹן
 בִּידָא דְסָנְאָה: כוּ בְדָא תֵבֵר
 לְכוֹן סְעִיד מִיכְלָא וַיִּפְּזוּ עֶסֶר
 נְשִׂיִן לְחַמְכוֹן בְּתַנּוּרָא חַד

וְנֹאסַפְתֶּם אֶל-עָרֵיכֶם וְשַׁלַּחְתִּי דָבָר
 בְּתוֹכְכֶם וְנִתַתֶּם בְּיַד-אוֹיֵב: כוּ בְשִׁבְרֵי לָכֶם
 מִטֶּה-לָחֶם וְאָפוּ עֶשֶׂר נָשִׁים לְחַמְכֶם
 בְּתַנּוּר אֶחָד וְהִשִּׁיבוּ לְחַמְכֶם בְּמִשְׁקַל

that avenges the vengeance of a covenant, and you will have to be gathered into your cities. I shall then cast the plague in your midst and you will be given over to your enemy's hand. (26) When I break for you the staff of bread, and ten women will have to bake your bread in one oven; and they will have to bring

RASHI

vengeances and this is the blinding of the eyes of Tzidkiyahu (see II Kings, 25:7) [i.e., blinding is not one of the punishments enumerated here]. Another explanation of “the vengeance of a covenant:” The vengeance here will be because you abrogated My covenant [namely, the Torah] (Sifteï Chakhamim and Onkelos; Shabbat 33a). Wherever the expression of “bringing a sword” appears in Scripture, it refers to the enemy troops waging war. You will have to be gathered into your cities — from the outside, to the inside of the cities, due to the siege (Torat Kohanim 26:33). I shall then cast the plague in your midst [and you will be given over to your enemy's hand] — [But although this plague will cause death, how will it bring about their capture by the enemy? Indeed,] through this plague, you will be given over to your enemies who are holding you siege (see preceding Rashi); because since one must not allow a dead person to remain [unburied] overnight in Jerusalem (Bava Kamma 82b), when they bring out their dead [from this plague] for burial, they will then be “given over to your enemy's hand.” (Torat Kohanim 26:33) מטֶּה לָחֶם — [This expression] denotes [a source of] “support” [namely, food or bread, just like a staff (מטֶּה) supports a person (Mizrachi)]; similar is the verse (Jeremiah 48:17), “staff (מטֶּה) of strength.” בשִׁבְרֵי לָכֶם — [means:] I shall destroy all of your food supply (Torat Kohanim 26:34). This [expression, לָחֶם לָכֶם מטֶּה is a figurative] reference to “the arrows [i.e., the pangs] of hunger” (see Ezekiel 5:16 where both of these expressions appear). And ten women will have to bake your bread in one oven — due to lack of wood (Torat Kohanim 26:34). And they will have to bring back your bread by weight — The grain produce will

רש"י

שָׂאָר נִקְמוֹת, וְהוּוּ סְמוּי עֵינָיו שֶׁל צִדְקִיָּהוּ. דָּבָר אַחֵר: “נָקָם בְּרִית” — נִקְמוֹת בְּרִיתִי אֲשֶׁר עִבְרַתֶּם. כָּל הַבָּאָת הָרַב שֶׁבַמְקָרָא, הִיא מִלְחָמַת חִילוֹת אוֹיְבִים. וְנֹאסַפְתֶּם. מִן הַחוּץ אֶל תּוֹךְ הָעָרִים מִפְּנֵי הַמִּצּוֹר. וְשַׁלַּחְתִּי דָבָר בְּתוֹכְכֶם. וְעַל-יְדֵי הַדָּבָר, וְנִתַתֶּם בְּיַד הָאוֹיְבִים הַצָּרִים עֲלֵיכֶם, לְפִי שְׂאִין מְלִינִים אֶת הַמֵּת בִּירוּשָׁלַיִם, וּכְשֶׁהֵם מוֹצִיאִים אֶת הַמֵּת לְקַבְּרוֹ, נִתְּנִין בְּיַד אוֹיֵב: (כו) מִטֶּה-לָחֶם. לְשׁוֹן מִשְׁעָן, כְּמוֹ (יִרְמִיָּה מַח, יז): “מִטֶּה-עֹז”. בְּשִׁבְרֵי לָכֶם מִטֶּה-לָחֶם. אֲשֶׁבֵר לָכֶם כָּל מִסְעֵד אֲכַל וְהֵם חֲצִי רָעֵב. וְאָפוּ עֶשֶׂר נָשִׁים לְחַמְכֶם בְּתַנּוּר אֶחָד. מִחֶסֶר עֵצִים. וְהִשִּׁיבוּ לְחַמְכֶם בְּמִשְׁקַל. שְׁתֵּהָא

ויתיבון לחמכון במתקלא
 ותיכלון ולא תשבעון: כו ואם
 בדא לא תקבלון למימרי
 ותהכון קדמי בקשיו:
 כח ואהך עמכון בתקוף רגו
 וארדי יתכון אף אנא שבע על
 חוביכון:

וּאֲכַלְתֶּם וְלֹא תִשְׂבְּעוּ: ס כו וְאִם-בִּזְאֵת לֹא
 תִשְׂמְעוּ לִי וְהִלַכְתֶּם עִמִּי בְּקָרִי: כח וְהִלַכְתִּי
 עִמָּכֶם בַּחֲמַת-קָרִי וַיִּסְרַתִּי אֶתְכֶם אֶף-אֲנִי
 שֶׁבַע עַל-חַטָּאתֵיכֶם:

back your bread by weight, and you will eat yet not be satisfied. (27) And if, despite this, you will still not listen to Me, yet treating Me as happenstance, (28) Then I shall treat you with a fury of happenstance, adding again another lot of seven chastisements for your [seven] sins:

RASHI

רש"י

be rotten and so, the bread will become crumbly, breaking apart inside the oven. The women, therefore, will have to sit and weigh the broken pieces, and divide them up among themselves (Torat Kohanim 26:34). And you will eat yet not be satisfied — This describes a curse within the digestive system

התבואה נרקבת ונעשית פת נפולה ומשתבבת בתנור, והן יושבות ושוקלות את השברים לחלקם ביניהם. ואכלתם ולא תשבעו. זהו מארה בתוך המעים בלחם. הרי שבע פרעניות: חרב, מצור, דבר, שבר מטה לחם, הסר עצים, פת נפלת, מארה במעים; "ונתתם", אינה מן המנין, היא החרב:

upon the bread [whereby people will not derive any satisfaction from the bread]. [Once again,] seven retributions are enumerated here (verses 25-26) [corresponding to the seven sins (see Rashi on verses 15, 18, 20 and 22 above)], namely: (a) the sword, (b) the siege, (c) the plague, (d) the destruction of food supply, (e) a lack of wood, (f) crumbly bread and (g) a cursed digestive system. The phrase (in verse 25), "you will be given over [to your enemy's hand]," does not count [as a separate retribution in its own right, but rather] is [part of the first, namely, "I shall bring upon you] a sword."

PROPHETS Jeremiah 17

נביאים ירמיה פרק יז

יט פדין אמר יי לי אויל ותקום
 בתרע בני עמא דיעלון ביה
 מלכיא דבית יהודה ודיפקון
 ביה ובכל תרעי ירושלם:
 כ ותימר להון קבילו פתגמא

יט כה־אמר יְדוֹה אֵלֵי הַלֵּךְ וְעַמְדַתְּ בַשַּׁעַר בְּנֵי-עַם
 (קרי העם) אֲשֶׁר יָבֹאוּ בּוֹ מֶלְכֵי יְהוּדָה וְאֲשֶׁר יֵצְאוּ בּוֹ
 וּבְכָל שַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם: כ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם שְׂמְעוּ

(19) So said the Lord to me: Go and stand in the gate of the children of the people, in which the kings of Judah come, and out of which they go, and in all the gates of Jerusalem. (20) And you shall say to them: Hearken to the word of

דיי מלכיא דבית יהודה וכל
 דבית יהודה וכל יתבי
 ירושלם דעלין בתרעיא
 האילן: כא כדנן אמר יי
 אסתמרו בנפשכון ולא
 תטלון מטול ביומא דשבתא
 ותיעלון בתרעי ירושלם:
 כב ולא תפקון מטול מבתיכון
 ביומא דשבתא וכל עבידתא
 לא תעבדון ותקדשון ית יומא
 דשבתא כמא דפקדית ית
 אבהתכון: כג ולא קבילו ולא

דבר־ידוֹה מִלְכֵי יְהוּדָה וְכָל־יְהוּדָה וְכָל יֹשְׁבֵי
 יְרוּשָׁלַם הַבָּאִים בְּשַׁעְרֵים הָאֵלֶּה: כא כֹּה אָמַר יְדוֹה
 הַשְׁמְרוּ בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם וְאַל־תִּשְׂאוּ מִשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
 וְהִבַּאתֶם בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם: כב וְלֹא־תוֹצִיאוּ מִשָּׂא
 מִבֵּיתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ
 וְקִדְשַׁתֶּם אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־
 אֲבוֹתֵיכֶם: כג וְלֹא שִׁמְעוּ וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיִּקְשׂוּ
 אֶת־עַרְפֹּם לְבַלְתִּי שׁוֹמְעַ (קרי שמוע) וּלְבַלְתִּי קַחַת
 מוֹסֵר:

ארכינו ית אודגיהון ואקשיאו ית קדלהון בדיל דלא למשמע ובדיל דלא לקבלא אוקפון:

the Lord, O kings of Judah and all of Judah and all the inhabitants of Jerusalem, who come in through these gates. (21) So said the Lord: Beware for your souls and carry no burden on the Sabbath day, nor bring it in by the gates of Jerusalem. (22) Neither shall you take a burden out of your houses on the Sabbath day, nor shall you perform any labor, and you shall hallow the Sabbath day as I commanded your forefathers. (23) But they did not hearken, neither did they bend their ear, and they stiffened their neck not to hearken and not to receive instruction.

RASHI

רש"י

(23) **They did not hearken** — *your forefathers to what I commanded them.* (כג) ולא שמעו. אבותיכם למה שצויתים:

WRITINGS Proverbs 30

כתובים משלי פרק ל

ג ולא למדתי חכמה ודעת קדשים אדע: ד מי
 עלה־שמים | וירד מי אסף־רוח | בחפניו מי
 ג ולא יליפית חכמתא ולא
 ידעית ידיעתא דקדישי: ד מן
 סלק לשמיא ונחת מן אחד

(3) Neither have I learned wisdom, nor do I know the knowledge of the holy ones. (4) Who ascended to heaven and descended? Who gathered wind in his

RASHI

רש"י

(3) **Neither have I learned wisdom** — *Nor do I know the knowledge of the holy ones, for I subtracted or added to the words of Moshe.* (4) **Who ascended to heaven** — *like Moshe? Who gathered wind* — *The soot of the furnace. Who wrapped the waters* (ג) ולא למדתי חכמה. ולא דעת קדושים ידעתי. שגרעתי או הוספתי על דברי משה: (ד) מי עלה שמים. כמשה: מי אסף רוח. פיה הכבשן: מי צרר

רוחא בְּחַפְנֵי וּמִן צַר מֵיָא
בְּשׁוֹשִׁיפָא וּמִן אָקִים בְּרִיַּתָא
דְּאַרְעָא מִן שְׁמִיָּה וּמִן שׁוּם
בְּרִיָּה אִין יַדְעַת: ה כּוֹלְהוֹן
מִיִּמְרוּי דְּאַלְהָא צְרִיפֵן וּמְסִיעַ
לְאַלִין דְּמַתְּרַחְצִין בֵּיה: ו לֹא
תוֹסֵף עַל מַלּוּי דְּלֹא יִכְסֶנְךָ

צָר־רַמִּים | בְּשִׁמְלָה מִי הַקִּים כָּל־אֶפְסֵי־אָרֶץ מֵה־
שְׁמוֹ וּמֵה־שָׁם־בָּנוּ כִּי תִדְעַ: ה כָּל־אִמְרַת אֱלֹהִים
צְרוּפָה מִגֵּן הוּא לְחֹסִים בּוֹ: ו אֶל־תוֹסֵף עַל־דְּבָרַי
פֶּן־יִכְיַח בְּךָ וּנְכֹזְבֶּתָ: ז שְׁתִּים שְׁאַלְתִּי מֵאַתָּה
אֶל־תִּמְנַע מִמְּנִי בְּטָרִם אַמּוֹת:

ותתפדב: ז תרתין שאילת מנד לא תכלי מני עד לא אמות:

fists? Who wrapped the waters in a garment? Who established all the ends of the earth? What is his name and what is the name of his son, if you know? (5) Every word of God is refined; He is a shield for all who take refuge in Him. (6) Do not add to His words, lest He prove to you, and you be found a liar. (7) I ask two [things] of You; do not withhold them from me before I die.

RASHI

— “The depths were congealed;” (Exodus 15:8) all of this is in Moshe’s prayer. **Who established** — the Tabernacle, through the establishment of which all the ends of the earth were firmly established. **What is his name, etc.** — What family is descended from him, that we may know who he is. **If you know** — If you know who he is. Then how did you not fear to transgress his words? (5) **Word of God is צרופה** — Refined. [Therefore,] I should have been careful. (6) **Lest He prove to you, and you be found a liar** — He will prove to your face that through your addition you have come to sin, and certainly if you subtract. (7) **I ask two [things]** — This will be explained in the following verses.

רש"י

מִים. קָפְאוּ תְהוֹמוֹת וּכ"ו בְּתַפְלֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה: מִי הַקִּים. אֵת הַמִּשְׁכָּן שֶׁבִּהְקַמְתּוֹ נִתְבַּסְּסוּ כָּל אֶפְסֵי אָרֶץ: מֵה שְׁמוֹ וּגו'. אִינְהוּ מִשְׁפַּחַה יִצְחָק שֶׁיִּדְעֵנּוּ: כִּי תִדְעַ. מִי הוּא וְאִיךָ לֹא יֵרָאֵת לְעֵבֵר עַל דְּבָרָיו: (ה) אִמְרַת אֱלֹהִים צְרוּפָה. וּמְנַקֶּקֶת וְהִיָּה לָךְ לְזֹהַר: (ו) פֶּן יִכְיַח בְּךָ וּנְכֹזְבֶּתָ. יוֹכִיחֶךָ עַל פְּגַיְךָ שֶׁעַל יְדֵי הוֹסַפְתָּ בְּאֵת לִידֵי עֵבֶרָה וְכָל שֶׁפָּן אִם תִּגְרַע: (ז) שְׁתִּים שְׁאַלְתִּי. יִפְרַשׁ בְּמִקְרָאוֹת שְׁאַחֲרָיו:

Mishnah Chullin, chapter 6

משנה חולין פרק 6

(1) The law [of “a man ... who traps a wild animal or bird that may be eaten, and sheds its blood, then] he must cover the blood [with dust” (Leviticus 17:13)] is applicable in the Land of Israel and outside the Land, during the existence of the Temple and after the existence of the Temple, [and is applicable only] regarding non-consecrated [animals], but not [regarding] consecrated [animals]. It applies

א כּסוּי הַדָּם נוֹהֵג בְּאָרֶץ וּבְחוּצָה לְאָרֶץ, בְּפָנֵי הַבַּיִת וְשֵׁלָא בְּפָנֵי הַבַּיִת, בְּחֻלִּין אֲבָל לֹא בְּמִקְדָּשִׁים. וְנוֹהֵג

רבנו עובדיה מברטנורא

א כִּסּוּי הַדָּם כּו'. מִשׁוּם דְּבַעֵי לְמַתְנֵי בְּחֻלִּין אֲבָל לֹא בְּמִקְדָּשִׁין, נִקֵּט לְכוֹלְהוּ: בְּמִקְדָּשִׁין. חֲטָאת הַעוֹף וְעוֹלַת הַעוֹף. וְכֵן קִדְשֵׁי בִדֵּק הַבַּיִת אִם עֵבֵר וְשָׁחַט אִין טְעוּנִים כִּסּוּי: וְנוֹהֵג בְּחַיָּה וּבְעוֹף. לְמַעוּטֵי בַּהֲמָה. דְּלֹא תִימָא בַּהֲמָה בְּכָלל

[only] to beast and bird, whether they are at one's disposal [i.e., domesticated, even if were not actually “trapped”] or not at one's disposal. It applies also to a *koy* since it is an animal about which there is a doubt [whether, it is classified as a beast — חיה and requires the covering of its blood, or as an animal — בהמה, and does not]. And [therefore] it may not be slaughtered on a Festival [a bird or a beast may be slaughtered on a Festival, provided he prepared earth with which to cover the blood (see Betzah 1:2, Chok vol. 10, pg. 382)] and if one [went ahead and] slaughtered it, he may not cover up its blood [the Rabbis forbid this, since people viewing, would believe that he is covering the blood because a *koy* is indeed a beast and not an animal thus, people would erroneously believe that its *cheilev* (fats corresponding to sacrificial fats offered on the altar) are fats of a beast which are permitted to eat]. (2) If a person slaughtered [a beast or a bird] and it was found to be *treifah* [and prohibited from being eaten], (see above 3:1) or if he sacrificed it to idols [and may not derive any benefit from it], or if he slaughtered that which was non-consecrated inside the Sanctuary, or that which was consecrated, outside [the Sanctuary], or if he slaughtered a beast or a bird that was sentenced to be stoned [in all of the aforementioned cases, one is forbidden from deriving any benefit from them]. Rabbi Meir says, That he is obligated [to cover up the blood, Rabbi Meir is of the opinion that a proper slaughter which does not render the animal permitted to be eaten, is still considered sufficient slaughter regarding the obligation to cover its blood], but the Sages say that he is exempt. If he slaughtered [a beast or a bird] and it became *neveilah* through his hand or if he stabbed it or detached [the organs of its throat, even Rabbi Meir agrees that] he is exempt from covering [the blood]. (3) If a deaf-mute a mentally impaired [person] or a minor slaughtered while others watched over them [their slaughtering being valid (see Chullin 1:1, Chok, vol. 5 pg. 467), the] one [observing] must cover up the blood, but if they were alone [according to the view of Rabbi Meir, that one may assume they did not slaughter properly], one need not cover [the blood]. Similarly regarding the law of “the mother and offspring [may not be slaughtered on one day],” if these slaughtered [the mother] while others watched over them, it is forbidden to slaughter [its calf] after them, but if [they slaughtered the mother while] they

רבנו עובדיה מברטנורא

חיה. ונפקא לן מדכתיב בבכור בעל מום (דברים טו) על הארץ תשפכנו כמים, מה מים אינן טעונין כיסוי, אף דם בהמה אינו טעון כיסוי: **במזומן**. עוף הגדל בבית: **ונוהג בכוי**. בריה בפני עצמה היא, ולא הכריעו בה חכמים אם חיה היא וטעונה כיסוי, אם בהמה ואינה טעונה כיסוי: **ואין שוחטים אותו ביום טוב**. משום דילמא (לא) בעי כיסוי, ומספיקא לא מחללינן יום טוב: **ואם שחטו ביום טוב אין מכסין את דמו**. ואפילו היה לו עפר מוכן או אפר. שמא יאמר הרואה, חיה ודאי הוא ולפיכך כיסה דמו ביום טוב, ויבוא להתיר חלבו: **ב ר' מאיר מחייב**. דסבר, שחיטה שאינה ראויה, שמה שחיטה: **וחכמים פוטרם**. דסברי, לאו שמה שחיטה. והלכה כחכמים: **ג ואחרים רואין אותו**. דבכהאי גוונא שחיטתן כשרה: **חייב לכסות**. אותן אחרים שרואים, חייבים לכסות, כדתנן לקמן שחט ולא כסה וראוהו אחר

were alone, Rabbi Meir permits to slaughter [the calf] after them, but the Rabbis forbid it [since it is a possibility that they slaughtered properly]; they agree however, that if a person did slaughter [after them], he has not incurred forty lashes [since even according to the Rabbis it is also possible that the slaughter was completely invalid and thus the slaughter of the calf would not be forbidden].

(4) If a person slaughtered a hundred beasts in one place, one covering suffices for them all, [so too,] if [he slaughtered] a hundred birds in one place, one covering suffices for all, if

[he slaughtered] a beast and a bird in one place, one covering suffices for both. Rabbi Yehudah says, If he slaughtered a beast he should cover up its blood and then slaughter the bird [and cover it up separately Rabbi Yehudah maintains that since the verse lists them separately “a wild animal or bird” (ibid.) therefore, they must be separate obligations]. If he slaughtered and did not cover [the blood] and another saw it, the other is obligated to cover. If he covered it and it became uncovered, he need not cover it again. If the wind covered it up [and it became uncovered,] he is obligated to cover [it again]. (5) If the blood got mixed with water: if it still has the color of blood, it must be covered. If it became mixed with wine [the wine] is to be regarded as though it was water [and had it, in fact, been mixed with water, if it still would have the color of blood, it must be covered]. If it became mixed with the blood of cattle [which does not require covering] or with the blood of a beast [released through bloodletting, which does not require covering], it is to be regarded as though it were water. Rabbi Yehudah says, Blood cannot neutralize blood [because **בטל לא** — the same kind, mixed with the same kind, does not nullify]. (6) The blood that spurted out [onto a wall] and which is upon

רבנו עובדיה מברטנורא

חייב לכסות: **פטור מלכסות**. ר' מאיר קאמר לה, דסבר שחיטת חרש שוטה וקטן בינן לבין עצמן נבילה גמורה היא הואיל ורוב מעשיהו מקולקלין. ורבנן פליגי עליה דר' מאיר בין ארישא בין אסיפא, אלא דנטרי ליה עד דאסיק למלתיה והדר פליגי עליה, וסברי רבנן דספק נבילה היא, ולא נבילה ודאית, הלכך, לענין כיסוי חייבים לכסות, ואין שוחטין אחריהן אותו ואת בנו, דשמא שחיטה מעלייתא היא, והלכה כרבי מאיר: **ד שחט חיה יכסנה ואחר כך ישחוט את העוף**. דכתיב (ויקרא יז) חיה או עוף, הפסיק זה מזה, להטעין כיסוי לכל אחד ואחד. ורבנן סברי, האי או מבעי ליה לחלק, דאי לאו או, הוה אמינא אין צריך כיסוי אלא אם כן שחט שניהם. והכל מודים דלענין ברכה אינו מברך ברכה אחת. ואין הלכה כר' יהודה: **וראהו אחר חייב לכסות**. דכתיב בפרשת כיסוי הדם, ואומר לבני ישראל, מצוה זו תהא על כל בני ישראל: **כסוה הרוח חייב לכסות**. ולא שנו אלא שחור ונתגלה, אבל לא חור ונתגלה, פטור מלכסות: **ה נתערב ביין**. שהוא אדום ואין מראה הדם ניכר בו: **רואין אותו**. יין: **כאילו הוא מים**. ואם היה מראית דם ניכר במים כשיעור זה, חייב לכסות: **נתערב בדם בהמה**. דלאו בר כיסוי הוא. ורובו דם בהמה: **או בדם החיה**. בדם היקו של חיה: **רואין אותו** שאינו טעון כיסוי: **כאילו הוא מים**. ואם היה הדם הזה של שחיטת חיה ועוף ניכר בו, חייב לכסות: **אין דם מבטל דם**. ואפילו אין מראית דם ניכרת במים כמות דם בהמה זה, אין דם החיה בטל. דקסבר ר'

מתיר לשחוט אחריהן, והכמים אוסרים. ומודים שאם שחט, שאינו סופג את הארבעים: **ד שחט מאה חיות במקום אחד, כסוי אחד לכלן**. מאה עופות במקום אחד, כסוי אחד לכלן. חיה ועוף במקום אחד, כסוי אחד לכלן. רבי יהודה אומר, שחט חיה, יכסנה, ואחר כך ישחוט את העוף. שחט ולא כסה וראהו אחר, חייב לכסות. כסוה ונתגלה, פטור מלכסות. כסוה הרוח, חייב לכסות: **ה דם שנתערב במים, אם יש בו מראית דם, חייב לכסות**. נתערב ביין, רואין אותו כאלו הוא מים. נתערב בדם בהמה או בדם החיה, רואין אותו כאלו הוא מים. רבי יהודה אומר, אין דם מבטל דם: **ו דם הנגף ושעל הסכין, חייב לכסות**. אומר רבי יהודה,

the knife must [be scraped off and] also be covered. [Explaining the above,] Rabbi Yehudah says, When is this the case? When there is no other blood but that, but when there is other blood [which can be covered] besides this, it need not be covered. (7) With what may one cover and with what may one not cover? One may cover with fine dung or with fine sand, with lime, with a pottery fragment or a brick or a[n earthenware] plug [of a cask] that has been ground into powder, but one may not cover [blood] with coarse dung, or coarse sand, nor with a brick or a[n earthenware] plug [of a cask] that has not been ground into powder, nor may one invert a vessel over it. Rabbi Shimon ben Gamliel stated the rule: Anything which [at one time or another] plants could grow in [e.g., a brick, before it hardened], may be used to cover [blood, provided it has been ground], but [most] anything in which plants cannot grow may not be used to cover [blood].

רבנו עובדיה מברטנורא

יהודה מין במינו לא בטיל. ואין הלכה כר' יהודה: **1 דם הניתז**. על גבי הכותל: **אימתי**. לפרושי קא אתי ולא לאפלוגי: **ז ובחול הדק**. כל שאין היוצר צריך לכתשו: **חרסית**. שחיקת חרסין; **ובמגופה**. כיסוי של חרס שעל פי החבית: **דבר שאין מגדל בו צמחים אין מכסים בו**. וסיד וחרסית ולבינה ומגופה שכתשן דתנן לעיל שמכסין בהן, אע"ג שאין מגדלים צמחין, הואיל ומעיקרא קודם שנעשית בהן מלאכה היו מגדלים צמחים, מכסין בהן. והאי כללא דרבן שמעון בן גמליאל לאו דוקא. דהא נסורת של חרשים דקה, ונעורת של פשתן, אמרינן בברייתא דמכסין בהן אע"ג דאינן מגדלין צמחין. ואפר מכסים בו משום דאקרי עפר דכתיב (במדבר יט) מעפר שריפת החטאת, וכן מכסים בשחיקת הזהב דכתיב (איוב כח) ועפרות זהב לו:

Gemara Chullin 89a

גמרא חולין דף פט.

Rabbi Yochanan said on the authority of Rabbi Elazar the son of Rabbi Shimon, Wherever you find the words of Rabbi Eliezer the son of Rabbi Yose ha-Galili in an *Aggadah*, make your ear like a funnel [to receive his teaching, like a funnel at the top of a mill which receives the grain, for he taught, It is written:] "Not because you were more numerous than any people did the Lord delight in you [and choose you]." (Deuteronomy 7:7) The Holy One, blessed be He, said to Israel, I love you because even when I bestow greatness upon you, you humble yourselves before Me. I bestowed greatness upon Avraham,

אימתי, בזמן שאין שם דם אלא הוא. אבל יש שם דם שלא הוא, פטור מלכסות: **ז במה מכסין, ובמה אין מכסין**. מכסין בזבל הדק, ובחול הדק, בסיד, ובחרסית, ובבלבנה ובמגופה שכתשן. אבל אין מכסין לא בזבל הגס, ולא בחול הגס, ולא בלבנה ומגופה שלא כתשן, ולא יכפה עליו את הכלי. כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל, דבר שמגדל (בו) צמחין, מכסין בו. ושאינו מגדל צמחין, אין מכסין בו:

אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר רבי רבי שמעון. כל מקום שאתה מוצא דבריו של רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי באגדה. עשה אונד כאפרכסת. (דברים ז) לא מרובכם מפל העמים חשק ה' בכם וגומר. אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל. חושקני בכם. שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה. אתם ממעטים עצמכם לפני. נתתי גדולה

yet he said to Me, "I am but dust and ashes"; (Genesis 18:27) upon Moshe and Aharon, yet they said, "And we are nothing;" (Exodus 16:8) upon David, yet he said, "But I am a worm and no man." (Psalms 22:7) But with the [non-Jewish] nations of the world, it is not so. I bestowed greatness upon Nimrod, and he said, "Come, let us build a city;" (Genesis 11:4) upon Pharaoh, and he said, "Who is the Lord?" (Exodus 5:2) Upon Sennacherib, and he said, "Who are they among all the gods of the countries?" (II Kings 18:35) Upon Nebuchadnezzar, and he said, "I will ascend above the heights of the clouds;" (Isaiah 14:14) upon Chiram king of Tzor, and he said, "I am in the seat of God, in the heart of the seas." (Ezekiel 28:2) Rabbi Ila'ah said, The world exists only on account of [the merit of] the one who restrains himself in strife, as it is said, "He suspends the world upon *belimah* [here, restraint]." (Job 26:7) Rabbi Avahu said, On account of the one who abases himself [makes himself as if he were non-existent], as it is said, "And below are the strong arms [of the world]" [Deuteronomy 33:27; those who are below — the humble and the lowly — are the arms that support the world]. Rabbi Yitzchak said, What is the meaning of the verse, Indeed [*ha-umnom*] in silence speak righteousness; judge uprightly the sons of men?" (Psalms 58:2) What should be a man's pursuit [*umanut*] in this world? He should be silent. Perhaps he should be so with regard to words of Torah? Scripture teaches, "speak righteousness." Perhaps he is then to become arrogant? Scripture teaches, "judge uprightly the sons of men."

וזהו בחקתי דף קט"ו ע"ב

ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגומר. ואף גם זאת ואף כמה דאת אמר אף אני גם לרבות בנסת ישראל דאקרי זאת דלא שבקת לון לעלמין. בהיותם בארץ אויביהם בהיותם כללא כחדא. לא מאסתים ולא געלתים בגין דלא אתחבר בהו. להפר בריתי אתם. דאי לא אפרוק להו האי בריתי פליג ובגין כד להפר בריתי אתם. אמר רבי חייא אנא שמענא מלה חדתא דאמר רבי אלעזר לא מאסתים ולא געלתים לכלתם לא הכיתים ולא הרגתים לכלתם מבני ליה. אלא לא מאסתים ולא געלתים מאן דסאני לאתרא מאים הוא לקבליה ונעלא הוא בניעולא קמיה. אכל הכא לא מאסתים ולא געלתים. מאי טעמא בגין דחכיבותא דנפשאי בנייהו ובגינה פלהו חביבין גבאי הדא הוא דכתיב לכלתם לכלתם פתיב חסר ו"ו בגינה לא מאסתים ולא געלתים בגין דאיהי רחימא דנפשאי רחימותא דילי גבה. לבר נש דרחים אתתא והוות דיירא בשוקא דבורסקי אי לא הוות היא תמן לא עייל בה לעלמין בין דהיא תמן דמי בעינוי בשוקא דרוכלי דכל ריחין דעלמא טבין אשתכחו תמן.

לאברהם. אמר לפני (בראשית יח) ואנכי עפר ואפר. למשה ואהרן אמר (שמות יז) ונחנו מה. לדוד אמר (תהלים כב) ואנכי תולעת ולא איש. אבל אומות העולם אינן כן. נתתי גדולה לגמרוד אמר (בראשית יא) הבה נבנה לנו עיר. לפרעה אמר (שמות ה) מי ה'. לסנחריב אמר (מ"ב יח) מי בכל אלהי הארצות וגו'. לנבוכדנצר אמר (ישעיה יד) אעלה על במתי עב. לחירם מלך צור אמר (יחזקאל כח) מושב אלהים ישבתי בלב ימים. אמר רבי עילאה אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה. שנאמר (איוב כו) תלה ארץ על בלימה. רבי אבהו אמר בשביל מי שמשים עצמו כמי שאינו. שנאמר (דברים לג) ומתחת זרעת עולם. אמר רבי יצחק מאי דכתיב (תהלים נח) האמנם אלא צדק תדברון מישרים תשפטו בני אדם. מה אומנותו של אדם בעולם הזה. ישם עצמו כאלם. יכול אף לדברי תורה. תלמוד לומר צדק תדברון. יכול יגיס דעתו. תלמוד לומר. מישרים תשפטו בני אדם:

אוף הקא ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם דאיהו שוקא דבורסקי לא מאסתים ולא געלתים. ואמאי לכלתם בגין פלתם דאנא רחמינא לה דאיהי רחמינא דנפשא דשרינא תמן ודמי עלי ככל ריחין טבאן דעלמא בגין ההיא כלה דבגווייהו. אמר רבי יוסי אילו לא אתינא הקא אלא למשמע מלה דא די. פתח ואמר (מלאכי א) בן יכבד אב ועבד ארניו. בן יכבד אב כמה דאת אמר (שמות ב) כבוד את אביך ואת אמו ואוקמוה במיכלא ומשתינא ובכלא. האי בחיזי דאתחייב ביה פתח דמית אי תימא הא פטור מניה הוא לאו הכי. דאף על גב דמית אתחייב ביקריה יתיר דכתיב כבוד את אביך דאי ההוא ברא אויל בארע תקלא ודאי מבוה לאבוי ודאי עבד ליה קלנא ואי ההוא ברא אויל בארע מישר ותקין עובדוי ודאי דא אוקיר לאבוי אוקיר ליה בהאי עלמא גבי בני נשא אוקיר ליה בההוא עלמא גבי קדשא בריד הוא וקדשא בריד הוא היים עליה ואותיב ליה בכרסינא דיקריה ודאי בן יכבד אב בגין רבי אלעזר דאיהו אוקיר ליה לאבוי בהאי עלמא ובההוא עלמא השתא אסגי שבתא דרבי שמעון בתרין עלמין בהאי עלמא ובההוא עלמא יתיר מחייוי דוכה לבגין קדישין ולגזעין קדישין ונכאין אינון צדיקניא דנכאן לבגין קדישין לגזעין קדישין עליהו אתקרי כל רואיהם וכירום כי הם זרע ברך יי אמן:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוזר

Sefer Chasidim, Chapter 46

ספר חסידים סימן 70

“Do not make them a crown with which to crown yourself” by performing *mitzvot* in front of people in order to be boastful. For we will not this way attain our Creator's pleasure, because we are acting in order to find favor in the eyes of people. Our reward will be as our intention i.e., for naught, for we will not receive [additional] reward for such acts. But whoever acts secretly merits much reward, and ultimately his deeds will be revealed and he will be exalted. “The end of the matter, all is heard.” (Ecclesiastes 12:13) The Targum Yerushalmi translates this into Aramaic as: “Everything that is done in this world is destined to be publicized to all people.” It once happened that a certain man died several years before his time. Long after twelve months had passed after his death, he came to one of his relatives in a dream. The latter asked him, How does it go with you in the world where you are? He told him, Every day I am judged for the fact that I was not careful to say the blessings over bread and fruit and the grace after a meal with proper intent. They say to me, You intended for your own benefit. He asked him, But does not the judgment of the wicked last only twelve months? More

אל תעשם עטרה להתעטר בהם בעשותך המצות בפני הבריות להתהלל בהם כי לא נגיע אל רצון בוראנו לפי שאנו עובדים למצא חן בעיני בני אדם ויצא שכרנו לאשר נתכוננו לו לחנם שלא נקבל שכר בכך. וכל העושה בסתר זוכה ליותר שכר ולבסוף מתגלין ענייניו ומתעלה. סוף דבר הכל נשמע תרגום ירושלמי כל דאתעביד בעלמא הדין עתיד לאתפרסמא לכל בני אנשא. ומעשה באדם אחד שמת לפני זמנו כמה שנים לאחר שנים עשר חדש הרבה נתגלה להם בחלום לאחד מקרוביו שאל לו איך אתה נוהג בעולם שאתה שם. אמר לו בכל יום דנין אותי על שלא הייתי מדקדק לבקר ברכת המוציא וברכת הפירות וברכת המזון בכונת הלב ואומרים לי להנאתך נתכוננת. שאלו והלא אין משפט לרשעים אלא שנים עשר חדשים

than twelve months have already passed for you, and they are still judging you? He answered him, they don't judge me with punishments as harsh as during the first twelve.

Practical Law:

Rambam, Laws of Prayer, Chapter 5

(1) How is prostration done? After one raises his head from the fifth bow, he should sit on the ground and fall on his face to the ground and implore with all the entreaties that he wants. Wherever bowing [*kri'ah*] is referred to, it means on one's knees. *Kidah* means on one's face. *Hishtachavayah* means stretching out one's arms and legs so that he is lying on his face on the ground. (2) When one falls on his face after the [*Shmonah Esreh*] prayer, there are those who bow onto their faces and there are those who prostrate themselves fully. But it is forbidden to prostrate oneself on a stone floor except in the Temple, as we have discussed in the Laws of Idolatry. A distinguished person is not permitted to fall on his face unless he knows himself to be as righteous as Yehoshua. Instead, he should bend his face down a bit, but not press it to the ground. It is permitted for a person to pray in one place and to fall on his face in another place. (3) It is the prevailing practice of all of Israel that the falling on the face is not done on the Sabbath or the festivals, nor on Rosh Hashanah, New Moons, Chanukah, or Purim, nor in the afternoon prayer of Sabbath or Festival eves, nor in the evening prayer every day. But there are individuals who fall on their faces in the evening prayer. And on Yom Kippur only, one falls on one's face in every prayer, because it is a day of entreaty, petition, and fasting.

בְּלֶבֶד וּכְבֹד עָבְרוּ עָלֶיךָ יוֹתֵר מִשָּׁנִים עֶשְׂרֵי וְעֵדִין דָּנִין אוֹתְךָ. אָמַר לִיהוֹשֻׁעַ אֵין דָּנִין אוֹתִי פּוֹרְעָנִיּוֹת חֲזָקִים כְּמוֹ הַשָּׁנִים עֶשְׂרֵי רֵאשׁוֹנִים:

הלכה

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ה

א השתחויה כיצד אחר שמגביה ראשו מכריעה חמישית ישב לארץ ונופל על פניו ארצה ומתחנן בכל התחנונים שירצה. פריעה האמורה בכל מקום על ברכים. קידה על אפים. השתחויה זה פשוט ידים ורגלים עד שנמצא מוטל על פניו ארצה: ב כשהוא עושה נפילת אפים אחר תפלה יש מי שהוא עושה קידה ויש מי שהוא עושה השתחויה. ואסור לעשות השתחויה על האבנים אלא במקדש כמו שביארנו בהלכות עבו"ם. ואין אדם חשוב רשאי לפול על פניו אלא אם כן הוא ידע בעצמו שהוא צדיק כיהושע אבל מטה פניו מעט ואינו כובש אותן בקרקע. ומותר לאדם להתפלל במקום זה וליפול על פניו במקום אחר: ג מנהג פשוט בכל ישראל שאין נפילת אפים בשבת ובמועדים ולא בראש השנה ולא בראשי חודשים ובחנוכה ובפורים וגם במנחה של ערבי שבתות וימים טובים ולא בערבית שבכל יום. ויש יחידים שנופלים על פניהם בערבית. וביום הכפורים בלבד נופלים על פניהם בכל הפלה ותפלה מפני שהוא יום תחנון ובקשה ותענית: